

TMMOB MİMARLAR ODASI ŞUBELERİ GENEL DAĞITIM

Konu : Mesleki denetim uygulaması hk.

29 Mart 2017 tarihinde Adana'da gerçekleştirilen Merkez Yönetim Kurulu toplantısında, mesleki denetim yaptırmayan üyelere verilen disiplin cezalarına ilişkin olarak açılan davalar hakkında yapılan bilgilendirme sonucunda, şube yöneticilerimizce bu konudaki emsal kararlar talep edilmiştir. Bu kapsamda daha önce yapmış olduğumuz açıklamalara tekrar yer vererek, emsal kararları ekte iletiyoruz.

6235 sayılı Yasanın 13. ve 39. maddelerine dayalı olarak hazırlanıp, Oda Genel Kurulu kararı ile kabul edilen ve 2 Haziran 2005 tarihli ve 25833 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği "*serbest mimarlık hizmetleri üreten mimarlara tescil belgesi verilmesi, tescil belgesi verilen mimarların görev ve sorumlulukları ile mesleki etkinliklerinin denetim kurallarını, serbest mimarlık hizmetlerinin yapılmasında uyulacak kuralları ve uygulamaların tarifini*" göstermek üzere düzenlenmiş olan bir yönetmeliktir.

Anılan Yönetmelik de diğer yönetmelikler gibi Anayasa'nın 135. maddesi ve 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nda tanımlanan amaçların gerçekleştirilmesine yönelik olarak çıkarılan Yönetmeliklerden biri olup, Mimarlar Odası bu yönetmelik hükümlerine göre; "*Mimarlık hizmetlerinin; kamu yararını gözetmek, haksız rekabeti engellemek, meslek etiğini ve eser sahibi mimarın 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundan gelen haklarını korumak*" amaçlarıyla "mesleki denetim uygulamasını" yürütmektedir.

Meslek odası ile üyesi arasında yasa ve yönetmeliklerce bağlanmış hukuki süreç ile belediyelerin yürütmekte olduğu ve görevleri kapsamında olan yapı ruhsatı düzenleme süreci birbirine karıştırılmamalıdır. İmar Kanundaki düzenlemeler yapının ruhsata bağlanmasına ilişkin usul ve esaslar hakkında olup, ruhsat verilmesi sırasında ilgili idarelerin uymakla yükümlü olduğu kuralları içermektedir. Bu düzenlemenin meslek odası ile üyesi arasındaki hukuku düzenleyen kurallarla ilgisi yoktur.

Mimarlar Odası vize işlemi değil, "mesleki denetim" yapmakta olup, bu uygulama yönetmeliklere dayalı hukuki bir düzenlemedir. Diğer taraftan, Mimarlar Odası vize veya onay işlemi yapmadığı gibi; bu kapsamda büro tescil belgelerinin iptali veya yenilenmesinin geciktirilmesi gibi bir durum da söz konusu değildir.

Ayrıca Mesleki denetim uygulaması, tamamen üye-oda ilişkisi ve bunu düzenleyen yasa ve yönetmelikler gereği üyelerin mesleki çalışmalarını inceleme ve denetleme yetkisinin kullanılmasıdır. Bu kapsamda İdarelerin, meslek odası ile üyesi arasındaki bir iç düzenlemeye müdahale hakkı bulunmamaktadır.

Meslek kuruluşlarının özerkliği, merkezî idareden bağımsız olarak karar ve yürütme organlarını seçebilme, ilgili mesleki faaliyetlerle sınırlı olmak üzere üyelerini ve örgütlerini bağlayıcı karar alma ve uygulama, meslek mensuplarının uyacağı ilke ve kuralları belirleme ve üyeleri hakkında disiplin tedbirleri uygulama hak ve yetkisini içermektedir.

Bu kapsamında, mimarların, Mimarlar Odası düzenlemelerine uymaları yasal bir zorunluluk olup, aksi yönde hareket edenler hakkında mevzuata uygun olarak disiplin işlemleri yapılmaktadır.

Mesleki denetim yapılması ve bu çerçevede üyeden sözleşme, muvafakat, ruhsat vb. belgeler istenmesi gibi uygulamaların dayandığı Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin başta 18. maddesi olmak üzere mesleki denetime ilişkin kuralları içeren pek çok maddesinin iptali istemiyle açılmış olan davalarda iptal istemlerinin reddine karar verilmiş olup, söz konusu kararların gerekçeleri de yapılan işlemlerin hukuka uygun olduğunu açıkça göstermektedir.

Yine yazı ekinde paylaşılan kararlarda da görüleceği üzere; Mimarlar Odası, mesleki denetim uygulamasına aykırı hareket eden üyelerine Yönetmelik kapsamında verdiği disiplin ceza veya işlemlerinin iptali talebiyle açılan davalarda İmar Kanunu'nu ile Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'ndeki değişiklik ve bu kapsamda çıkarılan Genelge tartışılmış ve "Davacı tarafından, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün 14.04.2012 tarih ve 28264 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Planlı Alanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik kapsamında 25.04.2012 tarih ve 1310 sayılı Genelgenin düzenlendiği, söz konusu Genelgenin 6. maddesi uyarınca odaların denetim yapma yetkisinin kalmadığı iddia edilmişse de, aynı yöndeki düzenlemenin 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8/1 maddesinde de getirildiği, "Harita, plan, etüt ve projeler; idare ve ilgili kanunlarında açıkça belirtilen yetkili kuruluşlar dışında meslek odaları dahil başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi tutulamaz, tutulması istenemez. Vize veya onay yaptırılmaması ve benzeri nedenlerle müellifler veya bunlara ait kuruluşların büro tescilleri iptal edilemez veya yenilenmesi hiçbir şekilde geciktirilemez. Müelliflerden bu hükmü ortadan kaldıracak şekilde taahhütname talep edilemez." yolundaki **söz konusu düzenlemelerin yapının ruhsata bağlanmasına ilişkin usul ve esaslara ilişkin olarak, ruhsat verilmesi sırasında projelerin meslek odalarının vize veya onayına tabi tutulamayacağına ilişkin olduğu, bu düzenlemenin esasen yapının ruhsatlandırılması öncesi vize ve onay şartını ortadan kaldırdığı, ancak bu düzenlemenin meslek odası ile üyesi arasındaki mesleki denetime sunma yükümlülüğünün bertarafı anlamına gelmeyeceği, meslek odası ve üyeleri arasındaki hukuki duruma ilişkin olmadığı, farklı alanlardaki farklı düzenlemelere ilişkin olduğu sonucuna varılarak davacının iddiası yerinde görülmemiştir. Bu durumda; mimar olarak çalışan davacı hakkında yapılan soruşturma sonucunda davacının mimar olarak müellifi olduğu projeyi mesleki denetime sunmadığı sabit olduğundan, anılan mevzuat hükmüne uygun olarak tesis edilen dava konusu disiplin cezasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır." gerekçesiyle **davaların reddine** karar verilmiştir.**

Tüm bu açıklamalar ve ekli yargı kararları kapsamında, Mimarlar Odasının iç düzenlemeleri ile ilgili konularda bu hususlara dikkat edilmesini ve etkinlik alanınızdaki idarelerin ve üyelerimizin bilgilendirilmesini dileriz.

Saygılarımızla,

Sinan TÜTÜNCÜ
Genel Sekreter